

DE GRIEZELKLAS VAN PALOKE

Het jaarthema van de gemeentelijke basisschool Paloke in Sint-Jans-Molenbeek was in 2014-2015 'Muziek'. Leerkracht Katelijn Tilley had het idee om met haar 3e leerjaar een muziektheaterstuk te maken en klopte met haar vraag aan bij de Brede School-coördinator. Regisseur Dirk Van Opstaele van Ensemble Leporello was meteen enthousiast om de klas te coachen bij een muziektheaterstuk.

Interview en tekst: Marijke Van Hassel met dank aan Evi Frans, Katelijn Tilley en Dirk Opstaele - december 2015

"Door een grote waaier van culturele activiteiten aan te bieden, wil de school de leef- en denkwereld van de kinderen verruimen en hen middelen aanreiken om hun creativiteit te vergroten. Deze creativiteit kan de kinderen helpen om beter om te gaan met een aantal hindernissen van het dagelijks leven."

(Martine Van Lier, directie Paloke)

De Griezelklas van start

Brede school Molenbeek en Ensemble Leporello startten in februari 2015 een coproductie op om met de 3e klas een voorstelling te maken. Voor een semester lang kwam 'meester Dirk' elke week langs om met de klas aan de slag te gaan. Leerkracht Katelijn had de klas het eerste semester al voorbereid op het project en was tijdens de lessen de rechterhand van Dirk en coach van de kinderen.

De inspiratie voor de 'Griezelklas' haalde Dirk Opstaele uit Tadeusz Kantors 'Dodenklas'. Er werd toegewerkt naar een éénacter. De kinderen herspeelden hun klas op een theatrale manier: de personages van de griezelklas zijn de kinderen die 100 jaar geleden in diezelfde school zaten. Hun mooie tijd van toen zijn ze zelfs na de dood niet vergeten, en elke nacht, als de klok 12 keer heeft geslagen, staan ze weer op uit de dood en beleven ze hun klas opnieuw. Met dit droombeeld in het achterhoofd zette Dirk de kinderen aan het werk in hun eigen klas.

Doorheen de wekelijkse lessen kregen de leerlingen een idee van wat muziektheater kan zijn. Bewegingen, woorden en melodietjes werden aangeleerd, evenals eenvoudige ritmische oefeningen. Ook bij het uitdenken van een scenario en de personages werden de kinderen betrokken.
Dirk Opstaele (Ensemble Leporello)

De klas maakte van het project 'hun' project, waar iedereen graag wilde bijhoren. Het begrip spel en spelplezier werd door de meeste kinderen meteen in de praktijk gebracht. Het memoriseren van een lied, de verdeling van de rollen en het gebruiken van de ruimte gingen sneller dan verwacht.

Concrete invulling

Wie nam welke taken op zich?

Leerkracht Katelijn Tilley zorgde, naast haar actieve betrokkenheid bij de lessen, ook dat het project levendig gehouden werd. Zowel door verbindingen te maken tussen de theaterlessen en de andere leerstof als door een draagvlak voor het project te creëren binnen de school en naar de ouders toe. Veel inspanning ging naar de contacten met de ouders om hen zover te krijgen om naar het toonmoment te komen kijken. Via een mama werd ook een filmploeg bereid gevonden om een opname te maken van het toonmoment. Verder waren ook een aantal praktische zaken in handen van Katelijn: kostuums verzamelen, regelmatig overleg en contact met Dirk. Dirk nam als regisseur de inhoudelijke en artistieke vormgeving op zich. Hij organiseerde de workshops met de leerlingen in de klas om hen zo voor te bereiden op het toonmoment. Daarbij vond hij het belangrijk om met kinderen niet meteen specifieke taferelen te repeteren en aan te leren. Hij vond het nodig dat de leerlingen eerst enkele algemene vaardigheden leerden zoals fysiek bewustzijn (het verschil tussen bevroren en ontladen) en de manier waarop je spanning kan opbouwen en het belang van stilte. Daarnaast stond Brede School-coördinator Evi Frans klaar om het hele project te ondersteunen. Ze stuurde het overleg aan tussen de verschillende partijen, ze zorgde voor financiering en de praktische opvolging zoals het organiseren van de voorstellingen in Gemeenschapscentrum De Vaartkapoen.

De kinderen keken enorm uit naar de wekelijkse ontmoeting met de regisseur. De voorbereiding gebeurde nochtans in het klaslokaal waar weinig plaats was, er werd heel veel herhaald, er werd hen gevraagd naar elkaar te kijken, te wachten, iets wat ze niet gewoon zijn en toch werkte dit. Katelijn Tilley (leerkracht Paloke)

Successen en valkuilen van De Griezelklas

In de basisschool Paloke was er maar een beperkte infrastructuur om met de leerlingen actief aan de slag te gaan. De workshops en repetities met regisseur Dirk vonden plaats in het klaslokaal van de leerlingen. Daarvoor was er een grote aanpassing nodig zowel van de leerlingen, die telkens weer hun klas moesten herschikken en opruimen als van Dirk. Hoewel dit enkele lastige praktische gevolgen had, zorgde dit wel voor een grote betrokkenheid van de leerlingen. Omdat ze elke keer opnieuw Dirk konden helpen en het lokaal mochten klaarmaken, hadden ze vanaf het begin een belangrijk rol in de workshops. Een andere moeilijkheid waar Katelijn en Dirk op stootten was de schroom van de leerlingen tegenover elkaar. Het was een grote drempel voor hen om uit hun schelp te komen zeker op vlak van fysiek contact en samenwerken. Gelukkig bleek verder in het proces dat deze schroom via speelse methodieken vrij snel opgelost werd. Uiteindelijk hebben de leerlingen deze drempels overwonnen en heeft dit volgens Katelijn geleid tot de verbetering van de groepsdynamiek binnen de klas. Leerlingen hebben zichzelf en elkaar enorm uitgedaagd en zijn er zowel individueel als als groep door gegroeid.

De succesfactor van dit project is volgens leerkracht Katelijn voor een groot stuk te wijten aan de flexibiliteit van alle partijen. Zo stond Dirk altijd open voor de inbreng van de leerlingen en de leerkracht, hoewel hij als regisseur toch een bepaald eindresultaat voor ogen had. Ook leerkracht Katelijn ging mee met de ideeën van Dirk en de kinderen. Op deze manier hadden de leerlingen veel inbreng zowel in het proces als in het product wat zorgde voor een zeer geslaagd project waar alle partijen op verschillende vlakken hebben bijgeleerd.